

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΣΑ

KIMBERLY BRUBAKER BRADLEY

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

1. Ο δάσκαλος ή η δασκάλα θα χωρίσει την τάξη σε ομάδες των 4-5 μαθητών. Θα αναθέσει σε κάθε ομάδα να ερευνήσει από μία ενότητα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και να την παρουσιάσει στην τάξη. Οι ενότητες μπορεί να περιλαμβάνουν τη Μάχη της Αγγλίας, την ΕΥΓ (Εθελοντική Υπηρεσία Γυναικών), τη Βασιλική Αεροπορία, το Δελτίο Τροφίμων και την Εκκένωση του Λονδίνου. Στο πλαίσιο της παρουσίασης η κάθε ομάδα θα «ερμηνεύσει» και θα «πληροφορήσει» την υπόλοιπη τάξη για μια συγκεκριμένη ενότητα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Οι μαθητές μπορούν να παρουσιάσουν ένα θεατρικό έργο, μονόλογο, τραγούδι ή χορό με σκοπό να διδάξουν στους συμμαθητές τους αυτή τη συγκεκριμένη πτυχή του ιστορικού πλαισίου. Οι μαθητές πρέπει να κρατήσουν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της άσκησης.

2. Τι είναι η στρεβλοποδία; Ερευνήστε αυτή την πάθηση και καταγράψτε τα ευρήματά σας στο τετράδιό σας. Πώς έχει αλλάξει με τον καιρό η ιατρική αντιμετώπιση αυτής της πάθησης; Πώς μπορεί αυτή η πάθηση να επηρεάσει κάποιον στην καθημερινή του ζωή;

3. Εντοπίστε το Ιστ Εντ στο Λονδίνο και την κομητεία του Κεντ στον χάρτη της Μεγάλης Βρετανίας. Πόση είναι η απόσταση ανάμεσα στις δύο τοποθεσίες; Πόσο μακριά θα έπρεπε να ταξιδέψει η Έιντα για να φτάσει στο Κεντ; Ψάξτε να βρείτε φωτογραφίες από αυτά τα δύο μέρη για να τις κολλήσετε στο τετράδιο εργασιών σας. Ποιες είναι οι φυσικές διαφορές στην εμφάνιση μεταξύ των δύο τόπων; Ποιος λέτε να ήταν ο τρόπος ζωής των ανθρώπων που ζούσαν σ' αυτές τις δύο τοποθεσίες; Ποιες είναι οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές; Πιστεύετε ότι οι άνθρωποι μπορούν να διαμορφωθούν από το τοπίο στο οποίο κατοικούν;

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

1. Στο πρώτο κεφάλαιο η Έιντα λέει στον αναγνώστη «Μπορεί να ξέρεις ένα σωρό πράγματα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι τα πιστεύεις κιόλας». (σ. 7) Τι θεωρείτε ότι σημαίνει αυτή η φράση; Τι υποδηλώνει σχετικά με τη γνώση και την εμπειρία;

2. «Θα έπρεπε να σκεφτούμε πολύ για να βρούμε κάποια καλή ανάμνηση». (σ. 28) Στα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου η Έιντα συλλογίζεται το τέλος της σχέσης της με τη μητέρα της. Με βάση τα συναισθήματα και τις αναμνήσεις της Έιντα, τι είδους σχέση είχε με τη μητέρα της;

3. «Και έντεκα χρόνια ο πόλεμος ανάμεσα στον υπόλοιπο κόσμο κι εμένα». (σ. 7) Ο υπόλοιπος κόσμος πολεμάει αναμεταξύ του, αλλά η Έιντα πολεμά με τον υπόλοιπο κόσμο. Γιατί πολεμά η Έιντα με τον κόσμο; Γιατί είναι αρνητική η σχέση που έχει με τον κόσμο;
4. «Στα δεκατρία μπορείς να γίνεις μούτσος». (σ. 46) Ποια ήταν η ηλικία κατάταξης κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στη Μεγάλη Βρετανία; Υπήρχαν τρόποι να παρακάμψει κανείς το ελάχιστο όριο ηλικίας; Πόσων χρονών πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι κάποιος για να πάει στον πόλεμο;
5. «Ήθελα να έχω κούκλα πολύ καιρό πριν, είπα. Είναι πολύ αργά για να παίζω με κούκλες πια». (σ. 83) Ποιος είναι ο σκοπός που επιτελούν οι κούκλες στη ζωή ενός παιδιού; Γιατί είναι πολύ αργά για να παίζει η Έιντα με κούκλες; Τι μπορεί να συμβολίζει η κούκλα;
6. «Ένωσα πιο ήρεμη που το φαγητό ήταν τόσο χάλια». (σ. 77) Τα Χριστούγεννα είναι μια δύσκολη εποχή για την Έιντα. Γιατί δυσκολεύεται να απολαύσει τα ωραία πράγματα;
7. «Η οικογένεια Ελβετών Ροβινσώνων είχε ναυαγήσει σε ένα πανέμορφο νησί όπου όλα τους πήγαιναν θαυμάσια. Ο Τζέιμι λάτρευε αυτή την ιστορία· εμένα δε μου άρεσε. Τώρα τη μισούσα». (σ. 21) Ποιες είναι οι ομοιότητες ανάμεσα στη νέα οικογένεια της Έιντα με τη Σούζαν και τον Τζέιμι και στην οικογένεια Ελβετών Ροβινσώνων; Ποιες ιδέες θα ήθελε να μεταφέρει η Brubaker Bradley με αυτό τον λογοτεχνικό υπαινιγμό;
8. «Εντάξει, η δική σου μητέρα ήταν ένα τέρας, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι το ίδιο είναι και η δική μου· ούτε και η λαίδη Θόρντον. Η Ρουθ με σκούνησε με το πόδι. Οι άνθρωποι είναι περίπλοκοι. Κι εσύ, μη νομίζεις, δεν είσαι και ο πιο εύκολος άνθρωπος να αγαπήσει κανείς. Αλλά θα είσαι πάντα η αδελφή μου». (σ. 273) Πώς επηρεάζει η σχέση της Έιντα με τη βιολογική της μητέρα τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει άλλες μητρικές φιγούρες στη ζωή της;
9. «Η Ρουθ έχει ανάγκη τα άλογα όπως κι εγώ». (σ. 244) Γιατί έχουν ανάγκη τα άλογα η Ρουθ και η Έιντα; Τι επίδραση έχει η ιππασία στα κορίτσια;
10. «Καλύτερα νομίζω να μην μπω σε λεπτομέρειες. Θα πω απλώς ότι μαθαίνουμε πράγματα για τον Χίτλερ και το τι κάνει στην Ευρώπη, σε φυλακισμένους πολίτες, ακόμα και από την ίδια του τη χώρα, και καταλαβαίνουμε ότι αυτός ο πόλεμος είναι απαραίτητος. Κάτι παραπάνω από απαραίτητος· ναι» (σ. 323) Χρησιμοποιώντας το σημείωμα της συγγραφέως για να σας καθοδηγήσει, τι συνεργασία είχε με τον στρατό ο λόρδος Θόρντον στο Μπλέτσεϊ Παρκ κατά τη διάρκεια του πολέμου; Ποια είναι η αληθινή ιστορία που βρίσκεται πίσω από αυτήν τη σημαντική επιχείρηση;

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

1. «[Η λαίδη Θόρντον] μπορούσε να ταραξει σχεδόν οποιονδήποτε. Όταν την πρωτογνώρισα, προτού ακόμη μάθω το όνομά της, την αποκαλούσα γυναίκα με τη σιδερένια μάσκα. Ήταν σκληρή και κοφτή σαν τσεκούρι». (σ. 10) Πώς διαψεύστηκε η αρχική εντύπωση της Έιντα για τη λαίδη Θόρντον;

2. «Εγώ καθόμουν μπροστά στη φωτιά και έκανα ασκήσεις αναπνοής –εισπνοή, εκπνοή– για να παραμείνω ήρεμη». (σ. 69) Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας η Έιντα παλεύει με τα συναισθήματά της. Με ποιον τρόπο μαθαίνει να τα ελέγχει;
3. «Ο Όμπαν είχε μια χάρη και φινέτσα που ο Μπάτερ δε θα έφτανε ποτέ. Έμοιαζε κάπως με τη διαφορά ανάμεσα στην Αξιότιμη Μάργκαρετ Θόρντον κι εμένα». (σ. 91) Είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψιν τις προσωπικότητες των αλόγων και των πόνι στο βιβλίο; Πώς αντανakλούν οι προσωπικότητες των αλόγων τις προσωπικότητες των ανθρώπων στο βιβλίο;
4. «Δε θα βάλω Γερμανό στο σπίτι μου». (σ. 109) «Ο Γερμανός είναι Γερμανός· τελεία και παύλα». (σ. 110) Αυτή είναι μια δίκαιη ή μια απλοϊκή άποψη για τη Ρουθ; Πιστεύετε ότι πολλοί Βρετανοί θα είχαν την ίδια άποψη για άλλους Γερμανούς κατά τη διάρκεια του πολέμου; Αν ναι, για ποιον λόγο λέτε να διατηρούσαν οι άνθρωποι αυτές τις πεποιθήσεις; Πώς θα αναλύατε τη Ρουθ; Πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας;
5. «Έιντα, είπε η Σούζαν. Οι άνθρωποι γενικά διαλέγουν τι θα πιστέψουν, και ο κύριος Κόλινς δε λέει ψέματα – στο κήρυγμά του λέει αυτά που ειλικρινά πιστεύει. Η Ρουθ πιστεύει ειλικρινά κάτι άλλο. Δεν υπάρχει τίποτα κακό σε αυτό». (σ. 120) Φτιάξτε κάρτες για καθέναν από τους χαρακτήρες του βιβλίου. Στη μία πλευρά της κάρτας ζωγραφίστε τον χαρακτήρα και στην άλλη γράψτε μια λίστα με τα πιστεύω αυτού του ατόμου, όπως αυτά φαίνονται στο βιβλίο. Τεκμηριώστε όπου αυτό είναι δυνατό.

ΔΟΜΗ

1. Γιατί η Έιντα πηγαίνει πίσω στο παλιό της σπίτι, στην Έλσα Στριτ με τη λαίδη Θόρντον; Γιατί είναι σημαντικό ότι επισκέπτεται το παλιό της σπίτι; Τι καταλαβαίνει από αυτό το αναγνώστης για το φυσικό και συναισθηματικό της ταξίδι;
2. Χρησιμοποιώντας ως οδηγό το αφηγηματικό τόξο της έκθεσης, της ανερχόμενης δράσης, της κορύφωσης, της φθίνουσας δράσης και της επίλυσης δημιουργήστε τα καρέ ενός graphic novel που θα εξηγεί την πλοκή της ιστορίας.
3. Σε ποια σημεία μέσα στο κείμενο πηγαίνουν η Έιντα, η Ρουθ ή η Μάγκι για ιππασία; Αναλογιστείτε τον συμβολισμό της ιππασίας και πώς αυτή η ενέργεια μπορεί να αποκαλύπτει ενδόμυχα συναισθήματα και σκέψεις των χαρακτήρων.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ

Εκπαίδευση

1. «Πώς περιμένετε να ξέρω τι είναι αληθινό και τι δεν είναι; είπα σχεδόν φωνάζοντας. Κανείς δε μου λέει! Κανείς δε μου λέει ποτέ τίποτα!». (σ. 139) Ως παιδιά πώς μάθατε να ξεχωρίζετε την αλήθεια από τη φαντασία; Είναι σημαντικό να μπορεί κάποιος να κάνει τον διαχωρισμό ανάμεσα σ' αυτά τα δύο; Αν ναι, γιατί;
2. «Η εκπαίδευση είναι είδος πολυτελείας σε καιρό πολέμου. Ο Τζόναθαν άφησε την Οξφόρδη προκειμένου να πολεμήσει. Δεν καταλαβαίνω για ποιον λόγο η εκπαίδευση αυτού του κοριτσιού θα πρέπει να μπει πάνω από τη

δική του» (σ. 111) Συμφωνείτε με τη λαίδη Θόρντον; Θα έπρεπε να έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση η Ρουθ όταν ο Τζόναθαν και άλλοι άνδρες είχαν φύγει για να πολεμήσουν;

3. «Δε θα παρερμηνεύω την έλλειψη γνώσης ως έλλειψη ευφυΐας» (σ. 141) Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στην ευφυΐα και τη γνώση;

Κουράγιο

1. «Κουράγιο, έλεγε. Είναι το κουράγιο ίδιο με την ευγνωμοσύνη; ρώτησα, θέλοντας να κάνω την επανάστασή μου. Η Σούζαν κούνησε το κεφάλι της καταφατικά. *Καμιά φορά*». (σ.σ. 30-31) Ποιες είναι οι ομοιότητες ανάμεσα στο κουράγιο και στην ευγνωμοσύνη;

2. «Θα πω στα παιδιά στο αεροδρόμιο για σένα. Θα τους δώσεις κουράγιο, να ξέρεις». (σ. 203) Γιατί η ιστορία της Έιντα εμπνέει τον Τζόναθαν;

3. «Άλλο πράγμα ο φόβος κι άλλο το πώς τον αντιμετωπίζεις». (σ. 320) Πώς μαθαίνει η Έιντα να ελέγχει τον φόβο της;

Ταυτότητα

1. «Πίεζα τον εαυτό μου να αισθανθεί χαρά, αλλά κάτω από όλη αυτή τη χαρά κάτι με έπνιγε σαν σκοινί, λες και το δέρμα μου είχε τεντώσει υπερβολικά γύρω μου. Μπορεί να μην ήμουνα σακάτισσα πια, αλλά δεν ήξερα ποια ήμουν». (σ. 71) Τι ήταν αυτό που εμπόδισε την Έιντα να βρει την ταυτότητά της; Υπάρχουν συγκεκριμένα, απαραίτητα, στοιχεία που ενθαρρύνουν ένα άτομο να βρει την ταυτότητά του;

2. «Εγώ απλώς προετοιμάζομαι για το μέλλον και παράλληλα θέλω να αρχίσω να νιώθω ξανά χρήσιμη». (σ. 83) Πώς μπορεί η εργασία και η ανάμιξη με τα κοινά στην τοπική του κοινότητα να κάνει έναν άνθρωπο να αισθανθεί ότι ανήκει κάπου;

3. «Αλλά όλα αυτά τα λόγια – κουτσή, σακάτισσα, σκέτο τέρας είσαι... Ήθελα να ξεχάσω ότι υπήρξα αυτό το κορίτσι». (σ. 92) Χρησιμοποιώντας μόνο επίθετα, πώς θα περιγράφατε την προσωπικότητα της Έιντα στο τέλος του βιβλίου;

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

1. Ξαναδιαβάστε τις σελίδες 93-94 του βιβλίου που εξερευνούν την ιδέα του «Κηδεμόνα» και του «Φύλακα Άγγελου». Γράψτε τον δικό σας ορισμό για τη λέξη «κηδεμόνας». Πώς θα πρέπει να είναι ένας κηδεμόνας και τι περιμένει κανείς από αυτόν;

2. Η ιστορία του αρκούδου Πάντινγκτον από τον Michael Bond αφηγείται μια ιστορία παρόμοια με αυτήν της Έιντα. Όπως και ο Πάντινγκτον, η Έιντα πρέπει να ταξιδέψει σε έναν νέο προορισμό για να βρει καταφύγιο. Δημιουργήστε ένα εικονογραφημένο βιβλίο παρόμοιο με το Αρκουδάκι Πάντινγκτον που να αφηγείται την ιστορία ενός ορφανού και το πώς κατάφερε να βρει το καινούργιο του σπιτικό.

3. Στο βιβλίο η Έιντα γοητεύεται από την εκμάθηση νέων λέξεων και των ορισμών τους. Αναστατώνεται πολύ όταν ο Τζέιμι αποκαλεί τη Σούζαν «Μαμά», μολονότι στο τέλος του βιβλίου και η ίδια η Έιντα αποκαλεί τη Σούζαν «Μαμά». Πώς πιστεύετε ότι αλλάζει ο προσωπικός ορισμός της Έιντα για τη «Μητέρα» στην πορεία του

μυθιστορήματος; Γράψτε δυο ορισμούς στο βιβλίο σας, εξηγώντας τον αρχικό ορισμό της Έιντα και τον ορισμό της στο τέλος του βιβλίου.

4. Δημιουργήστε ένα διάγραμμα χαρακτήρων που να χαρτογραφεί τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ο κάθε χαρακτήρας του βιβλίου συμβάλλει στην πολεμική προσπάθεια.

5. Θα μπορούσε ποτέ κανείς να συγχωρήσει τη Μητέρα για τον τρόπο με τον οποίο φέρθηκε στην Έιντα και τον Τζέιμι; Όπως η Έιντα και ο Τζέιμι, είναι και εκείνη ένα θύμα των συνθηκών; Σε μια μακροσκελή απάντηση σκεφτείτε την ερώτηση και τεκμηριώστε τον συλλογισμό σας με αποσπάσματα του κειμένου.

6. Ενώ η Μάγκι βρίσκεται εσωτερική στο σχολείο, ανταλλάσσει μια σειρά από γράμματα με την Έιντα. Επιλέξτε ένα κεφάλαιο του βιβλίου για να γράψετε μια ανταλλαγή επιστολών ανάμεσα στα δυο κορίτσια, εστιάζοντας στα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα, στο πώς αισθάνονται τα κορίτσια και στον πόλεμο που μαίνεται γύρω τους.

7. «Είσαι έντεκα ετών, είπε η Σούζαν. Για πρώτη φορά στη ζωή σου, Έιντα, θα είσαι παιδί. Ο ενήλικας θα είμαι εγώ». (σ. 83) Ποιοι είναι οι ρόλοι και οι ευθύνες των παιδιών και των ενηλίκων; Πρέπει να υπάρχουν διαφορετικές προσδοκίες για διαφορετικές ηλικίες; Ή μήπως θα πρέπει οι προσδοκίες να προσαρμόζονται ανάλογα με την ωριμότητα και την εμπειρία ενός ατόμου; Συλλογιστείτε αυτά τα ερωτήματα γράφοντας ένα επεξηγηματικό κείμενο.

8. «Οι λέξεις ήταν επικίνδυνες, καταστροφικές σαν βόμβες». (σ. 195) Πώς δείχνει η Brubaker Bradley μέσα στο κείμενο ότι οι λέξεις μπορούν να είναι επικίνδυνες; Μπορείτε να εντοπίσετε παραδείγματα λέξεων που χρησιμοποιούνται «επικίνδυνα» μέσα στο κείμενο; Ποιες είναι οι συνέπειες της χρήσης αυτών των λέξεων;

9. Ο συμβολισμός επιστρατεύεται σε όλο το μυθιστόρημα για να υποστηρίξει τις θεματικές και τις ιδέες του βιβλίου. Πώς χρησιμοποιούνται τα σύμβολα της παρακολούθησης της φωτιάς, του ζωολογικού κήπου, των παπουτσιών της Έιντα και της ιππασίας για να υποστηρίξουν τις θεματικές του βιβλίου; Ζωγραφίστε αυτά τα σύμβολα στο τετράδιο εργασιών σας και σχολιάστε τους συνειρμούς, τις θεματικές και τις ιδέες που μπορεί να αντιπροσωπεύουν αυτά τα σύμβολα.

10. «Δεν υπάρχει σωστό και λάθος σε αυτά τα πράγματα, είπε η Σούζαν, απλώς διαφορετικοί τρόποι σκέψης». (σ. 151) Αν υπάρχουν μόνο διαφορετικοί τρόποι σκέψης, πώς αποφασίζει κανείς τι είναι σωστό και τι είναι λάθος; Πώς αντιμετωπίζει η Έιντα αυτό το ερώτημα; Πώς ξεχωρίζει το σωστό από το λάθος; Πώς δείχνει η Brubaker Bradley ότι ορισμένες φορές αυτά τα δυο μπορεί να συνυπάρχουν;